

คัมภีร์

๘. มรรค. (มยา วุจเจเต) (๒๔๗)

"นิมิต্ত คโตติ อิมํ ธมฺมเทศนํ สตุถา เชตวเน วิหรนฺโต มารํ
อารพฺก กเถสิ.

เอกทิวสํ หิ วิกาเล สมพฺพลา เถรา เชตวณฺมหาวิหารํ ปวิสิต
วา ราหุลตฺเถรสฺส วสนฺนุจํญํ คนฺตฺวา ตํ วุจฺจาเปสฺสุ. โส อญฺญตฺถ
(จาเน) วสนฺนุจํญํ อปสฺสนฺโต คนฺตฺวา ตถาคตฺสฺส คนฺธกฺกุญฺยา ปมฺ
เช นิปชฺชํ.

ตทา โส อายสฺมา อรหฺตํ ปตฺโต อวสฺสํโกว อโหสิ.

มาโร วสวตฺตี ภาวเน จิตฺเตว ตํ อายสฺมนฺตํ คนฺธกฺกุญฺยํ ปมฺ
เช นิปนฺนํ ทิสฺวา จินฺเตสิ "สมณฺสฺส โคตมฺสฺส รุชนกา อํกุลํ
พหิ นิปนฺนา, (โส สมณฺสฺส โคตมฺ) สยํ อนฺโตคนฺธกฺกุญฺยํ นิปนฺโน; อํ
กุญฺยา (มยา) ปิฬิมานาย, .. สยํ ปิฬิตฺโต ภวิสฺสํติ. โส (มาโร) มหนฺตํ
หตฺถิราชวณฺณํ อภินิมฺมินฺตฺวา อาคมฺม โสณฺทาย เถรสฺส มตฺถกํ
ปริกฺขิปิตฺวา มหนฺเตน สทฺเทน โกญฺจรวํ รวิ. สตุถา คนฺธกฺกุญฺยํ นิปนฺ
โน ตสฺส (หตฺถิสฺส) มารภาวํ ญตฺวา "มาร ตาทิสานํ สตสฺส
เสนาปี มม ปุตฺตสฺส ภัยํ อุปฺปาเทตฺถ น สกฺกา, ปุตฺโต หิ เม อสนฺ
ตาสิ วิตตฺตฺนุโห มหาวิริโย มหาปญฺญโห (โหติ) ติ วตฺวา อีมา คาคา อภาสิ

"(โย ปุคฺคโล)นิมิต্তํ คโต อสนฺตาสิ วิตตฺตฺนุโห อนนฺคณ
อจฺฉินฺทิตฺถ ภาวสฺสลาณี, (ตสฺส..)อนฺติโมยํ สมุสฺสโย (โหติ)
(...)วิตตฺตฺนุโห อนาธาโน นิรุตฺติปทโกวิท

อกุขราณํ สมนฺนิปาตํ (จ) ชญฺญา (อกุขราณํ)ปฺพุพฺพาปฺปราณี
จ ส เว อนฺติมสํวโร มหาปญฺญโห [มหาปริโส] ติ (มยา) วุจฺเจตฺติ.

ตตถ (ปเทศ) "นิฏจํ คโตติ: (ปททวยสฺส) อิมสฺมี สาสเน ปพฺพชิตานํ
 อรหตฺตํ นิฏจํ นาม (โหติ), ตํ คโต ปตฺโตติ อตฺโถ.

อสนฺตาสีติ (ปทสฺส) อพฺภนฺตเร รากสนฺตาสาทินํ (สนฺตาสานํ)
 อภาเวน อสนฺตสโก (อิตฺติ อตฺโถ).

อจฺฉินฺทิตฺติ ภาวสฺสฺสฺสฺสฺสฺส (คาลาปาทสฺส) สพฺพานิปิ ภาวคามิสฺสฺสฺสฺส
 อจฺฉชฺช(อิตฺติ อตฺโถ)

สมฺมสฺสโยติ (ปทสฺส) อัยํ ตสฺส อนฺติโม เทโ..(โหติ).(อิตฺติ อตฺโถ)

อนาทานฺติ(ปทสฺส) ขนฺธาทิสฺส นิคฺคหณ.

นิรุตฺติปทโกวิทฺติ(คาลาปาทสฺส) นิรุตฺตฺติยญจ เสสฺสปเทศ จา
 ติ จตฺตฺสฺสปี ปฏิสมฺภิตาสฺส เจโกติ อตฺโถ.

อกฺขรณํ สมนฺนิปาตํ ชลฺลณํ ปุพฺพปาปฺรณิ จาติ(คาลา
 ปาททวยสฺส) (โย ปุคฺคโล) อกฺขรณํ สมนฺนิปาตสฺสจาทํ
 อกฺขรปิตฺตทญจ ชานาติ ปุพฺพกฺขเรน อปรกฺขรํ อปรกฺ
 ขเรน ปุพฺพกฺขรญจ ชานาติ. ปุพฺพกฺขเรน อปรกฺขรํ ชานาติ
 นาม: อาทิมฺหิ ปญฺญายมานเ, มชฺฌปรีโยसानเสฺส อปฺปญฺญาย มาเน
 สฺสปี, "อิมสฺสํ อกฺขรณํ อิทํ มชฺฌ., อิทํ ..(อิมสฺสํ อกฺขรณํ) ปรีโยसान
 นฺติ ชานาติ. อปรกฺขเรน ปุพฺพกฺขรํ ชานาติ นาม: อนฺเต ปญฺญาย
 มาเน, อาทิมชฺฌเสฺส อปฺปญฺญายมานเสฺสปี, "อิมสฺสํ อกฺขรณํ อิทํ มชฺฌ.,

อัย... อาทิตฺติ ชานาติ, มชฺฌเ ปญฺญายมานเ, อาทิปรีโยसान
 เสฺส อปฺปญฺญายมานเสฺสปี, "อิมสฺสํ อกฺขรณํ อัย อาทิ.., อัย อนฺโตติ ชา
 นาติเอว(อิตฺติ อตฺโถ).

มหาปณฺโณติ(ปทสฺส) เอส โกฏฺฐิยํ จิตฺสรีโร มหฺนฺตานํ อตฺถ
ธมฺมนิรุตฺตปิฎฺฐานานํ (จ) สีสกฺขนุชาทีนญจ ปรีคฺคาหิกาย ปณฺณ
าย สมนฺนาคตฺตฺตา มหาปณฺโณ (อิติ ภควตา วุจฺจติ จ)

"วิมุตฺตจิตฺตํ (ปฺกฺคฺลํ) ขฺวาทํ สารีปฺตฺต มหาปฺริโสฺติ วทามิฺติ วจนฺโต
วิมุตฺตจิตฺตตฺาย จ มหาปฺริโสฺติ วุจฺจตีติ อตฺโถ.

เทสฺนาวสาเน พหุ โสตาปตฺติผลาทีนิ ปาปฺณิสฺสุ.º มาโรปี
ปาปีมา "ชานาติ มํ สมโณ โคตโมติ(จินฺเตตฺวา) ตตฺเถว อนฺตรธายีติ.

มารวตฺถ.(นิฏฺฐิตํ)